

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	CS I: Archeologia XIX i XX w. , PG_00210558						
Kierunek studiów	Archeologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	II stopnia		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski polski		
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS		4.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Joanna Dąbal				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		dr Joanna Dąbal				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	0.0	30.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		5.0		65.0	100
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z problematyką związaną z archeologią współczesności rozumianą jako zagadnienia związane z okresami XIX i XX wieku. W zakres ćwiczeń włączono wybrane zagadnienia odnoszące się do interdyscyplinarnych badań obszarów konfliktów zbrojnych, obiektów przemysłowych, nowo kształtujących się przestrzeni, miejskich, nekropolii, ogrodów oraz kultury materialnej tych okresów. Dostosowując zagadnienia do poszczególnych grup podejmowane są elementy zagadnień metodycznych w tym z nurtu krytyki interpretacji w oparciu o nurt "speculative archaeology" i "garbology".						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ARCHMU2_U04] Potrafi prowadzić merytoryczną debatę dotyczącą problemów archeologii i ochrony dziedzictwa kulturowego	Potrafi prowadzić merytoryczną debatę dotyczącą problemów archeologii współczesności.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[ARCHMU2_W02] Ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach archeologii z innymi naukami, pozwalającą na integrowanie dorobku różnych dyscyplin w badaniach nad wybraną epoką	Ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach archeologii z innymi naukami w kontekście zagadnień związanych z polami bitewnymi.	[SW2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[ARCHMU2_U07] Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę	Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę.	[SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ARCHMU2_U06] Potrafi kierować pracą zespołu w warunkach prac gabinetowych oraz terenowych	Potrafi kierować pracą zespołu w warunkach prac gabinetowych w kontekście pracy w grupie z zakresu archeologii współczesności.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ARCHMU2_U08] Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	[SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ARCHMU2_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści.	[SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ARCHMU2_U01] Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę, formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy teoretyczne i praktyczne poprzez: - właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy i prezentacji tych informacji, - dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, - przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi	Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę, formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy praktyczne w kontekście zagadnień związanych z archeologią współczesności.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[ARCHMU2_U03] Potrafi komunikować się na tematy związane z archeologią i dziedzictwem archeologicznym ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców	Potrafi komunikować się na tematy związane z archeologią współczesności.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[ARCHMU2_U02] Potrafi formułować i testować hipotezy związane ze złożonymi problemami badawczymi właściwymi dla archeologii	Potrafi testować hipotezy sformułowane w interpretacjach odnoszących się do archeologii współczesności.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[ARCHMU2_W05] Zna i rozumie w pogłębionym stopniu metody krytycznej analizy i interpretacji różnorodnych źródeł archeologicznych oraz ich znaczenie dla rozwiązywania złożonych problemów badawczych	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu metody krytycznej analizy i interpretacji w archeologii współczesności w oparciu o elementy "speculative archaeology" i "garbology".	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[ARCHMU2_W03] Zna w pogłębionym stopniu terminologię, teorie, metodologię oraz narzędzia opisu z zakresu archeologii oraz nauk pokrewnych	Zna w pogłębionym stopniu terminologię, teorie, metodologię oraz narzędzia opisu z zakresu archeologii konfliktów zbrojnych.	[SW2] prezentacja/projekt/referat/raport

Treści przedmiotu	Metodyka badań archeologii współczesności Hall M., Silliman S. W., 2006, Historical archaeology, Malden (USA), Oxford (UK), Victoria (Australia) (wybrane zagadnienia). Major J.K., 1975, Fieldwork in Industrial Archaeology, London-Sydney. Wykorzystanie technik komputerowych w badaniach archeologicznych współczesności. Tysiacy, P., J. Dąbal, and T. Widerski. 2026. "Multispectral Data and LiDAR for Enhanced Georeferencing of Gdansk Głowa's 17th-Century Fortifications." <i>Archaeometry</i> 68, no. 1: 94–106. https://doi.org/10.1111/arcm.70032. Archeologia przemysłowa. Jones W., 1996, Dictionary of industrial archaeology, Oxford. Archeologia konfliktów zbrojnych. Niestlé A., 2011, The "Atlas" Survey Zone: Deep sea Archaeology & U-boat Loss Reassessments, red. G. Stemn, S. Kingsley, Ocean Odyssey 2: Odyssey Marine Exploration Reports 2, Oxford, s. 333- 354. Schofield J., 2009, Aftermath: Readings in the Archaeology of Recent Conflict, Springer, New York. Wrzosek J., 2012, Firearm bullets from Pułtusk battlefield (1806), red. J. Maik, Fascioli Archaeologiae Historicae, t. XXV, s. 87-97. Archeologia zbrodni Haglund W.D., Connor M., Scott D.D., 2001, The Archaeology of Contemporary Mass Grave, Historical Archaeology vol. 35, No. 1, Archaeologists as Forensic Investigators: Defining the Role, s. 57-69. Kola A., 2011, Archeologia zbrodni, Toruń. (lub wcześniejsze wydania) Konczewski P., 2010, Groby z II wojny światowej w Piotrowicach i Mysławie. Miejsca pochówku ofiar zbrodni czy działań wojennych? ŚSA, t. LII, Wrocław, s. 449-469. Konczewski P., 2011, Archeologiczne badania miejsc zbrodni – interpretacja zdarzeń i identyfikacja ofiar. Problemy natury naukowej, prawnej i humanitarnej, [w:] W. Dzieduszycki, J. Wrzesiński (red.), Kim jesteś człowieku? Funeralia Lednickie Spotkanie 13, Stowarzyszenie Naukowe Archeologów Polskich Oddział w Poznaniu, s. 359-366. Trzciński M. (red.), Archeologia sądowa w teorii i praktyce, Warszawa, 2013. Haglund W.D., Connor M., Scott D.D., 2001, The Archaeology of Contemporary Mass Grave, Historical Archaeology vol. 35, No. 1, Archaeologists as Forensic Investigators: Defining the Role, s. 57-69. Kola A., 2011, Archeologia zbrodni, Toruń. (lub wcześniejsze wydania) Morski krajobraz kulturowy. Dąbal J., 2014, Maritime Cultural Landscape of Gdańsk: Hydrology and Urban Land Use. The Outline of Case Studies and the Research Perspectives on Urban Development of the City in the Late- 15th-17th
-------------------	---

	Centuries, ACUA Underwater Archaeology Proceedings 2014, 51-61. Przestrzeń, życie codzienne i kultura materialna Carskadden J., Gartley R., 1990, Apreliminary seriation of 19th century decorated porcelain marbles, <i>Historical Archaeology</i> vol. 24, s. 55-69. Honerkamp N. (red.), 2009, Perspectives from Historical Archaeology. The Archaeology of Plantation Life, <i>Journal of Historical Archaeology: Perspectives Series</i>. Dąbal J., Szczepanowska K., Kubus R., & Widerski T., 2026. "Places of Oblivion: Challenging Lutheran and Mennonite Heritage in a Catholic Country — Cultural Resource Management in the Small Village of Żuławki, Vistula Marshes, Poland." <i>Public Archaeology</i>, 1–26. https://doi.org/10.1080/14655187.2026.2677498 Główne problemy badawcze archeologii współczesności														
Wymagania wstępne i dodatkowe	podstawowa wiedza z zakresu metodyki badań archeologicznych podstawowa wiedza z zakresu historii XIX i XX wieku, z naciskiem na zagadnienia związane z II Wojną Światową podstawowa wiedza z zakresu geografii podstawowa wiedza z zakresu teorii archeologii														
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	<table><tr><th>Sposób oceniania (składowe)</th><th>Próg zaliczeniowy</th><th>Składowa oceny końcowej</th></tr><tr><td>dyskusja</td><td>51.0%</td><td>30.0%</td></tr><tr><td>prezentacja/raport/instalacja</td><td>51.0%</td><td>30.0%</td></tr><tr><td>prezentacja/raport/instalacja</td><td>51.0%</td><td>40.0%</td></tr></table>	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej	dyskusja	51.0%	30.0%	prezentacja/raport/instalacja	51.0%	30.0%	prezentacja/raport/instalacja	51.0%	40.0%		
Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej													
dyskusja	51.0%	30.0%													
prezentacja/raport/instalacja	51.0%	30.0%													
prezentacja/raport/instalacja	51.0%	40.0%													
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Major J.K., 1975, <i>Fieldwork in Industrial Archaeology</i>, London-Sydney. Jones W., 1996, <i>Dictionary of industrial archaeology</i>, Oxford. Kola A., 2011, <i>Archeologia zbrodni</i>, Toruń. (lub wcześniejsze wydania) Konczewski P., 2011, Archeologiczne badania miejsc zbrodni – interpretacja zdarzeń i identyfikacja ofiar. Problemy natury naukowej, prawnej i humanitarnej, [w:] W. Dzieduszycki, J. Wrzesiński (red.), <i>Kim jesteś człowieku? Funeralia Lednickie Spotkanie 13</i>, Stowarzyszenie Naukowe Archeologów Polskich Oddział w Poznaniu, s. 359-366.													

	Uzupełniająca lista lektur	Honerkamp N. (red.), 2009, Perspectives from Historical Archaeology. The Archaeology of Plantation Life, Journal of Historical Archaeology: Perspectives Series. Dąbal J., Szczepanowska K., Kubus R., & Widerski T., 2026. "Places of Oblivion: Challenging Lutheran and Mennonite Heritage in a Catholic Country — Cultural Resource Management in the Small Village of Żuławki, Vistula Marshes, Poland." <i>Public Archaeology</i>, 1–26. https://doi.org/10.1080/14655187.2026.267749 Tysiac, P., J. Dąbal, and T. Widerski. 2026. "Multispectral Data and LiDAR for Enhanced Georeferencing of Gdanska Glow's 17th-Century Fortifications." <i>Archaeometry</i> 68, no. 1: 94–106. https://doi.org/10.1111/arc.70032. Haglund W.D., Connor M., Scott D.D., 2001, The Archaeology of Contemporary Mass Grave, <i>Historical Archaeology</i> vol. 35, No. 1, Archaeologists as Forensic Investigators: Defining the Role, s. 57-69 Konczewski P., 2010, Groby z II wojny światowej w Piotrowicach i Mysłowie. Miejsca pochówku ofiar zbrodni czy działań wojennych? ŚSA, t. LII, Wrocław, s. 449-469.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	przygotowanie własnego projektu badań pól bitewnych	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.